

Schiță de portret.
Bibliotecarul Gheorghe Câmpean la 80 de ani

DIMITRIE POPTĂMAȘ
Târgu-Mureș

Abstract

Sketch. The Librarian Gheorghe Câmpean at the Age of 80

Gheorghe Câmpean can be considered as the model of the ideal librarian. He started his activity in the library in the difficult 50's, and soon became passionate about books, about reading. After a short period of working at the Borsec library, he has returned to Mureș County Library and he retired in 1994. He has not written any book, although he could have done it, but he left behind the image of a librarian totally dedicated to his profession.

Keywords: *Mureș County Library, professionalism, reading, library, portrait, model.*



Puțini sunt oamenii care și-au făcut din carte, acest produs al spiritului, o pasiune. Gheorghe Câmpean este unul dintre aceștia. Autodidact desăvârșit, pasionat de carte și lectură, băiatul de prăvălie dintr-un sat din inima Câmpiei Ardelene este recrutat militar la o unitate de pompieri, primind ca însărcinare suplimentară administrarea bibliotecii și asigurarea lecturii în unitate. Cu această practică, la lăsarea la vatră, se considera bibliotecar de profesie. Era într-o perioadă de timp când instituția cărții era grav afectată de impunerea ideilor comuniste a anilor 50 ai secolului trecut, când bibliotecile trebuiau să devină așa-zise focare de răspândire a culturii socialiste. Cartea, purtătoare de idei, aparținea trecutului mai îndepărtat ori mai apropiat, era supusă purificării, fiind

socotită de-a dreptul periculoasă societății care treptat se instaura în România anilor postbelici. Nu întâmplător, încă odată celebrul dicton latin „*Habent sua fata libelli*” (*Cărțile își au soarta lor*) a lui Terentianus, își dovedea din nou valabilitatea. Atunci, mai vechile biblioteci își indexau cărțile în cele trei categorii de fonduri: secrete, documentare și libere pentru lectură, acestea din urmă limitate ca număr. Astfel, fondurile de carte erau stivuite în depozite închise, inaccesibile cititorului, locul lor fiind preluat în învățăturile marilor clasici ai materialismului dialectic și istoric, ale așa-zisei superiorități a dictaturii proletariatului, singura cale de urmat, a noilor metode de conviețuire interumană limitată în privința libertăților și a liberei exprimări, a metodelor recomandate drept cele mai avansate și experimentate de dezvoltare a industriei și agriculturii în țările socialiste, după modelul comunismului sovietic.

Acesta era mediul în care tânărul, de acum bibliotecar, venit de la Sălcud, opta pentru o profesie al cărei temei era pur intelectual. Contactul cu bătrâna bibliotecă târgumureșeană în care aspira în anii devenirii sale slujitor al cărții, dispunea de peste 80.000 de volume, zestre constituită cu mai bine de 40 de ani în urmă (1913).

Contactul cu acest colos al spiritului i-au deschis lui Gheorghe Câmpean noi orizonturi de cunoaștere. Își finalizează studiile liceale la vestita școală târgumureșeană „Al. Papiu Ilarian.” Nu se oprește aici, ci își continuă studiile la Facultatea de Filologie și Istorie de pe lângă Institutul Pedagogic de 3 ani din Târgu-Mureș (1963-1965). În aceste împrejurări de finalizare a studiilor ne-am întâlnit și cunoscut mai îndeaproape. Amândoi eram tributari unui regim în care purtam acuza „*origine socială nesănătoasă.*” Eu eram refuzat de un liceu pedagogic, purtând păcatul părinților ca fiu de preot și chiabur, el - băiat de prăvălie, ambii făcând parte din categoria fiilor de exploatatori. Așa ne-am întâlnit în anii de finalizare a liceului, el salariat la Biblioteca Regională, iar eu, muncitor la o întreprindere de legume și fructe (Aprozar), cititor și elev. Amândoi eram elevi la cursurile serale.

O întâmplare fericită a făcut că la absolvire, înainte de mă încadra într-un loc de muncă, am fost rugat de către colegul meu - Gheorghe Câmpean - să îl înlocuiesc la serviciu timp de două săptămâni. Eram cel mai fericit pentru această ofertă, care a fost prelungită cu încă două

săptămâni, apoi cu câteva luni, pentru ca la sfârșitul anului 1955, în urma unui sever examen de cunoștințe cu Bartok Ibolya, director al bibliotecii, să fiu încadrat definitiv ca bibliotecar, unde am activat timp de 50 de ani, din care 20 în funcția supremă a instituției județene de lectură publică.

Pentru mine, Gheorghe Câmpean, mai în vârstă cu 8 ani, nu era altul decât modelul de urmat. Fire ageră, inteligentă, iute la vorbă, cu multă inițiativă, orientat în lumea cărților, într-o atmosferă de prietenie ne trăiam satisfacțiile unui loc de muncă elevat, în care ne consideram stăpâni și atotștiutori. Îmi amintesc de momentul în care, într-un cadru festiv, în fața întregului colectiv de muncă, nu mare la număr, i-a fost decernată diploma „*Cel mai bun bibliotecar*” (1955) din partea conducerii instituției. Destins în relațiile cu publicul, deosebit de amabil, cu multă răbdare și dăruire, comunicativ, Gheorghe Câmpean își exercita calitățile sale de om al cărților, de organizator al bibliotecii și lecturii. Deosebit de atractive erau activitățile de popularizare a cărților, realizate prin prezentări și recenzii, seri literare, reuniuni culturale, medalioane și întâlniri cu scriitorii.

Ne-am despărțit prin anii 1957-1958, când destinul său l-a condus pentru a-și exercita pasiunea pentru carte într-o stațiune balneară, la Borsec, unde urma sa-și îngrijească sănătatea, iar eu am plecat în armată pentru a-mi satisface stagiul militar. Ne-am reîntâlnit după doi ani de zile, în exercitarea activității mele de bibliotecar cu atribuții de îndrumare și control, în cadrul aceleiași instituții, având în sfera de activitate și bibliotecile din stațiuni. Era o plăcere să te afli în bibliotecă la atractivele activități de destindere, în anturajul cărții. Lecturile regizate la razele unei lumini răspândite pe albul paginilor, vocea interpretativă, aspră sau domoală, făcea din acestea adevărate spectacole impresionante de scenă. Întâlnirile noastre au continuat după reîntoarcerea sa la Târgu-Mureș, ca bibliotecar la Liceul nr. 4 (1961-1971). După această dată, Gheorghe Câmpean va reveni la Biblioteca Județeană Mureș, de unde se va retrage din activitate la 1 mai 1994. Calitatea sa de bază era modul în care a știut să își întâmpine cititorul în lumea cărților, să îl orienteze, ocolind orice refuz. Nu întâmplător, în calitatea mea de conducător al instituției, eram întrebat uneori de cititori, dacă nu știu unde este domnul director?

Răspundeam că eu sunt, iar cititorul reacționa: „Nu dumneavoastră! Domnul cu părul alb.” Nimeni altul decât Gheorghe Câmpean.

Pentru merite deosebite, Gheorghe Câmpean a fost răsplătit cu diplome și medalii: „Meritul Cultural, clasa a I”, oferit de Consiliul de Stat (1972), brevetul „Evidențiat în munca culturală,” din partea Consiliului Culturii (1988), iar instituția pe care a servit-o atâția ani i-a conferit diploma „Pro Libro Senator.”

Nu putem să-i dorim altceva, la cei 80 de ani, decât multă sănătate, să rămână cu acel permanent zâmbet pe buze și sănătate maximă.

Gheorghe Câmpean nu ne-a lăsat o operă scrisă, cu toate că putea să o facă mai bine decât mulți alții. El rămâne modelul de dăruire prin care ani de zile bibliotecile și-au dezvăluit comorile, călăuzit de dictonul „*carte potrivită, pentru om potrivit, la momentul potrivit.*” De zestrea sa intelectuală și serviciile sale au beneficiat mii de cititori care, în momente de răgaz, s-au delectat în lumea cărților, au beneficiat de oferta lor necondiționată, au învățat să fie mai drepți și mai buni, iar prin studiu și lectură și-au dobândit un plus de cunoștințe pentru viață și educație.

Să îi mulțumim pentru acest frumos dar, să îi urăm viață lungă, împreună cu urarea

Vivat crescat floreat!